

Шановні читачі та автори!

У ваших руках третій номер журналу «Соціальна робота та соціальна освіта» – вітчизняного періодичного видання, заснованого науковцями Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія журналу започатковує нову рубрику – «Молодіжна робота».

Сучасна практика свідчить про цілий ряд актуальних проблем, пов'язаних із підготовкою та формуванням професійних якостей та соціальних компетентностей соціальних працівників – майбутніх реалізаторів молодіжної політики. Зокрема, практика свідчить про недостатність існуючих форм професійної підготовки, які на сьогодні в основному обмежені академічною підготовкою спеціалістів соціальної та соціально-педагогічної сфери у ЗВО.

Сучасність висуває ряд вимог щодо підвищення ефективності соціальної роботи з молоддю, серед яких – оновлення змісту підготовки, зосередження уваги на усвідомленні досвіду минулих років; врахування вікових особливостей та прав молодих людей, формування умінь вибору змісту роботи, планування і т.п. Тому на порядку денному – формування справжнього соціально компетентного організатора молодіжної роботи, розробка ефективних моделей та механізмів підготовки кадрів для означеної сфери соціальної роботи з урахуванням адекватних особливостей часу орієнтацій та інтересів молоді, а також соціально-політичної ситуації в країні і світі.

Молодіжна робота – це комплекс заходів молодіжної політики, що орієнтовані на молодь та проводяться разом із молоддю і для молоді засобами неформальної освіти у вільний для молоді час, спрямований на надання можливості молоді розвиватись самостійно; ці заходи також націлені на покращення умов особистого і соціального розвитку молодих осіб відповідно до їхніх потреб та можливостей, сприяють їхньому духовному та фізичному розвитку (проект Закону України «Про молодь»)¹.

З метою впровадження новітніх механізмів формальної та неформальної освіти в межах закладу вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини 19 липня 2018 року було створено Молодіжний центр «Start», метою діяльності якого є створення умов для всебічного розвитку і самореалізації молоді в різних сферах суспільного життя, розкриття її потенціалу, захист інтересів та прав; сприяння соціальному становленню й розвитку, професійній орієнтації та організації змістовного дозвілля, підтримці талановитої молоді. Учасниками Центру є викладачі та студенти університету, студентська та учнівська молодь Умані та Уманського району.

З-поміж основних результатів діяльності Молодіжного центру «Start»: виконання фундаментальних та прикладних наукових досліджень, впровадження їх результатів у практичну діяльність та освітній процес. Розпочато підготовку молодіжних працівників за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота.

¹ Про молодь: Закон України (проект). URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc>

Молодіжна робота» (освітній ступінь «магістр»); підготовка дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії та доктора наук зі спеціальності 231 Соціальна робота.

Молодіжний центр «Start» – організатор низки заходів, зокрема: комплекс тренінгів зі створення Startup-проектів; програма майстер-класів від успішних молодіжних лідерів; інформаційно-практичний курс «Школа леді та джентльменства»; пізнавально-мотиваційний курс «Школа молодіжних ініціатив» для учнів шкіл м. Умань, листопад-грудень 2018 р. та ін.

За ініціативи учасників Центру на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 17–19 грудня 2018 року проходив Базовий тренінг Національної навчальної програми «Молодіжний працівник».

У межах діяльності Центру здійснюється співпраця та обмін досвідом з молодіжними центрами з інших регіонів і міст України, а також налагодження міжнародної взаємодії з провідними європейськими державами у сфері молодіжної роботи, такими як Фінляндія, Литва, Польща.

Члени Молодіжного центру – постійні учасники наукових, навчально-практичних форумів різного рівня, а саме: Всеукраїнського семінару «Кращі практики волонтерства UA», м. Черкаси, 17–18 травня 2018 року; Всеукраїнського форуму прогресивної молоді та студентів «Молодь України – інтелектуальний потенціал нації», м. Київ, 18 травня 2018 року; Базового тренінгу навчальної програми «Молодіжний працівник», м. Черкаси 9–11 липня 2018 року; Стратегічної сесії «Розвиток молодіжних центрів в Україні», м. Київ, 29–30 вересня 2018 року; II Всеукраїнського форумі молодіжних працівників та працівниць, м. Дніпро, 5–7 листопада 2018 року.

На факультеті соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини впроваджено інноваційний проєкт – Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія» (далі – Табір «Дія»), мета якого – формування у студентів високої патріотичної свідомості, почуття вірності до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку і захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Учасниками табору є студентська та учнівська молодь міста Умань.

У 2017–2018 навчальному році працювала VII зміна під назвою «Ми студенти УДПУ – вивчаємо, знаємо і творимо історію України?!». Також, Табір «Дія» реалізує самодостатній напрям діяльності інклюзивного туризму. У цьому контексті: створено Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів»; засновано Асоціацію «Інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму»; проведено конкурс наукових проєктів «Подорожуємо без бар'єрів»; організовано екскурсійні маршрути інклюзивного туризму до каньйону у смт. Буки, до музею трипільської культури с. Легедзино, а також до міста Черкаси на перегляд вистави у Черкаському академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка, для знайомства з Черкаським художнім музеєм та

місцевими пам'ятками культури тощо. Разом з тим, інклюзивний туризм є унікальним засобом для соціально-психологічної реабілітації студентів, включає як пізнавальний процес, так і можливість для успішного проходження соціалізації в умовах освітнього середовища університету.

Молодіжна робота спрямована на надання можливості для розвитку молодих людей, їхньої самостійності та автономії; для організації здорового й безпечного дозвілля та відпочинку молоді; розширення молодих людей змінювати ситуації, які на їхню думку, повинні бути змінені в їхньому безпосередньому оточенні та в суспільстві; допомогу молодим людям взаємодіяти з владою й політиками створити для молодих людей можливості залучення до неформальної освіти, що сприяє розвитку їхніх компетенцій².

Тому саме молодіжну роботу розглядають як ефективний засіб формальної та неформальної громадянської освіти – навчання молоді тому, як жити за умов сучасної держави, як дотримуватися її законів, але водночас і не дозволяти владі порушувати їхні права, домагатися від неї здійснення їхніх правомірних потреб, як бути громадянином демократичного суспільства.

Сучасна молодь – це покоління людей, які у своїй більшості підтримують процеси формування демократичної незалежної держави, відродження України; генерація, що вимагає більш конструктивних і динамічних еволюційних кроків щодо розвитку суспільства; покоління людей, які бажають вчитися, працювати, власними силами забезпечувати своє життя; врешті, генерація «гарячих» людей, радикально налаштованих, які не сприймають будь-яку фальш, нещирість, пусті обіцянки стосовно свого сьогодення і майбуття. Тому одним із основних завдань цілісної соціальної політики є створення та забезпечення реальних умов для всебічного розвитку кожної молодої людини, максимальному її залучення до політичного, соціально-економічного та духовного життя суспільства. Завдання ж вищої школи – актуалізація багатоаспектної проблеми молодіжної роботи як нового стратегічного напрямку соціальної політики і не лише на концептуальному рівні.

*Редакційна колегія журналу
«Соціальна робота та соціальна освіта»*

² Про молодь: Закон України (проект). URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc>